

Hur kan muslimska brödraskapets valframgångar i Egypten förklaras?

En fallstudie om egyptiskt väljarbeteende

Abstract

With this qualitative case study I intended to explain the Muslim Brotherhood's electoral success in Egypt during the year of 2012. I aimed to do this by answering the question of "Why did the Muslim Brotherhood win the presidential election in Egypt in 2012?" In this study, I disclosed four different theories of voting behavior: ideological closeness, the relevance of the agenda, clarity, and competence. Based on these theories, I depicted the Muslim Brotherhood's ideology in relation to that of the Egyptian people's, the Muslim Brotherhood's agenda in relation to the statistics in the country for the years of 2010, 2011, and 2012, how they spread their message and their organization's logic and mobilization. It is concluded that the Muslim Brotherhood's success in the presidential election was because the majority of the Egyptian people are Muslims, because of issues of social freedom, political freedom, and the protection of fundamental rights. Furthermore, because of their clarity when the organization stood on the people's side during the revolution and offered education and healthcare to the poor, and also because of their complicated but structural branching system as well as their mobilization under state repression.

Nyckelord: Muslimska brödrskapet, Egypten, Mursi, valframgångar, väljarbeteende.

Antal ord: 10038

Innehållsförteckning

1 Inledning	1
1.1 Problemformulering och syfte.....	1
1.2 Bakgrund	1
2 Teori	4
2.1 Introduktion i väljarbeteende och tidigare forskning	4
2.2 Fyra väljarbeteendeteorier	5
2.2.1 Teorin om ideologisk närhet.....	5
2.2.2 Teorin om agendans betydelse	6
2.2.3 Teorin om tydlighet	6
2.2.4 Teorin om kompetens.....	7
2.2.5 Sammanfattning av teorierna.....	7
3 Metod	8
3.1 Metodval.....	8
3.2 Operationalisering och material	8
4 Analys	10
4.1 Analys av ideologisk närhet	10
4.1.1 Muslimska brödrskapets ideologi	10
4.1.2 Egyptiska folkets ideologi.....	11
4.2 Analys av agendans betydelse	12
4.2.1 FJP:s sakfrågor	13
4.2.2 Statistik i enlighet med sakfrågorna	16
4.3 Analys av tydlighet.....	18
4.3.1 Hur spred muslimska brödrskapet sitt budskap?	18
4.4 Analys av kompetens.....	19
4.4.1 Förklaringar till muslimska brödrskapets uppgång	20
4.4.2 Muslimska brödrskapets mobilisering och organisationslogik	20
5 Slutsats och diskussion	22
5.1 Förslag till vidare forskning	25
6 Referenser	26

1 Inledning

1.1 Problemformulering och syfte

Jag har ställt mig frågan: ”varför vann muslimska brödrskapet valet i Egypten 2012?” Jag har undrat hur en sådan organisation kan ha fått så mycket och så stort stöd av folket. Dessutom hade Egypten genomgått en revolution och den förra presidenten Husni Mubarak avsattes. Varför väljer det egyptiska folket i sådana fall muslimska brödrskapet som inte är mer demokratisk än den förra regimen? Denna organisation är numera terrorstämplad av flera stater, detta till skillnad från organisationens våldsamma historia och de upprepade mordförsöken på Egyptens tidigare presidenter. Det är viktigt att tänka på att denna organisation inte är ett enstaka fall i Egypten, istället är detta ett litet fall av den växande terrorismen i världen som har ett stöd från människor runt om i världen. Det är just detta som är det förbryllande, nämligen människorna som stödjer sådana organisationer.

För att kunna besvara frågan om varför muslimska brödrskapet vann valet i Egypten 2012, vill jag fokusera på dem som röstade, nämligen de egyptiska väljarna. Fokuset ligger alltså i att studera varför folket valde ett sådant parti för att styra landet. Anledningen till jag väljer att fokusera på väljarna innebär att muslimska brödrskapet inte hade vunnit valet utan väljarnas röster, därav är väljarna en viktig faktor. Mitt syfte är därav att förklara muslimska brödrskapets valframgångar i Egypten år 2012.

1.2 Bakgrund

Muslimska brödrskapet grundades år 1928 i Egypten, i syfte att motverka britererna och få dem att dra tillbaka sina trupper från Egypten. Förutom detta syfte så var muslimska brödrskapets målsättning att öka graden av religiös medvetenhet i landet. Detta gjordes genom att organisationen bildade lokala grupper på skolor och moskéer där grundaren Hassan al-Banna framgångsrikt och effektivt spred sitt budskap. Förändringarna skulle ske på ett fredligt sätt och med fredliga medel. Förutom al-Banna så fanns det andra ledare som inte var lika fredliga och istället talade de varmt om det heliga kriget *jihad*. År 1930 började organisationen arrangera både andlig och fysisk träning för ungdomar. Detta

resulterade i en väpnad gren vid namnet *al-Nidham al-Khass* som gick ut på att bekämpa den brittiska militären och den egyptiska kungamakten med våld (Besér 2013, s.4).

Efter andra världskrigets slut år 1945, krävde den egyptiske premiärministern Mahmoud an-Nuqrashi Pasha att Storbritannien skulle lämna landet. Britterna vägrade och istället utbröt våldsamma kravaller i Kairo. En allians av egyptisk militär, muslimska brödrskapet och kommunister drabbade samman med brittisk militär och minst 170 personer dödades. Brödrskapets väpnade gren *al-Nidham al-Khass* deltog även med andra arabstater i kriget mot Israel år 1948-1949 (Besér 201, s.4-5).

Förutom ovanstående så bidrog muslimska brödrskapet tillsammans med bland annat ledaren för gruppen *Fria officerare* Gamal Abdel Nasser, till en militärkupp. Syftet med denna militärkupp var att avskaffa monarkin och införa republik, vilket de lyckades med och Mohammad Naguib blev Egyptens första president. Denna kupp välkomnades först av muslimska brödrskapet och de ansåg även att det var de som inspirerat till kuppen och hoppades därav på att få mer inflytande i Egypten. Det som hände var raka motsatsen och muslimska brödrskapets inflytande började fruktas av den egyptiska militären. Svaret på denna vändning var ett mordförsök på Nasser den 26 oktober 1954. Detta mordförsök var startskottet för nästa klappjakt på brödrskapet. Den egyptiska presidenten Naguib anklagades för att ha varit delaktig i mordförsöket och tvingades därför att avgå (Besér 2013, s.6-7).

Nasser blev premiärminister år 1954 och landets andra president år 1956. Muslimska brödrskapet var nu landets fiende under de följande 16 åren. Hundratals medlemmar dödades, tusentals fängslades och många utsattes för tortyr och straffarbete. Detta resulterade i att regimens hårda förföljelser splittrade muslimska brödrskapet och en ny radikal ”version” av organisationen grundades av Sayyid Qutb som avrättades 1966 (Besér 2013, s.7).

När Nasser avled 1970 tog Anwar Sadat över makten. Sadat valde att lätta på trycket mot brödrskapet och den hårda arabiska socialismen som Nasser förespråkade. Organisationens medlemmar började sakta men säkert släppas ut från fängelset och släppte tidningen *al-Da’wa*. Organisationen fick dock inte grunda något eget parti men tilläts istället att ställa upp med självständiga kandidater i parlamentsvalet, vilket ledde till att sex medlemmar nu satt med i parlamentet. 1971 beslöt sig Sadat för att en islamisk lag, *sharia*, skulle vara grunden för lagstiftningen (Besér 2013, s.8).

När muslimska brödrskapet äntligen blev en del av det politiska systemet förflyttades fokuset istället till att ändra på systemet ”inifrån”. *Islamiska gruppen* bildades som ett paraply för egyptiska militanta studentgrupper och hade kontroll över universiteten i slutet av 1970-talet. Vid denna tidpunkt tog den goda relationen mellan Sadat och muslimska brödrskapet slut. Detta då Sadat skrev

under fredsavtalet med Israel år 1979, ett drag som muslimska brödrskapet och islamiska gruppen var strikt emot. Sadats tålmod tog nu slut och han fängslade över 1500 av sina politiska motståndare, många av dem från brödrskapet. Detta väckte sympati i hela arabvärlden. Den 6 oktober 1981 mördades Sadat av militanta islamister klädda i militäruniformer. I samband med detta blev bland annat Mohammed Mursi aktiv inom organisationen (Besér 2013, s.8).

Efter Sadats död tog vicepresidenten Husni Mubarak över presidentämbetet. Han fortsatte att gå i Sadats spår gällande fredsavtalet med Israel. Mubarak lättade, liksom Sadat, på muslimska brödrskapets tryck och organisationen fick återigen hopp om att bilda ett politiskt parti. Islamiska gruppen fortsatte med sin väpnade kamp och ännu ett mordförsök gjordes på Mubarak 1995 och många av gruppens medlemmar fängslades igen (Besér 2013, s.9-10).

Januari 2011 spred sig den arabiska våren till Egypten och hundratusentals egyptier gick ut på gatorna för att få ett slut på Mubaraks auktoritära regim. När Mubarak lämnade sin post i februari 2011, jublade även muslimska brödrskapet. Makten tillföll mäktiga militärrådet och Mohammed Tantawi styrde landet fram till 2012. Så småningom inleddes en maktkamp mellan muslimska brödrskapet och militärrådet. Militärrådet bestämde sig för en plan till parlamentsvalet och presidentposten. De stora vinnarna under parlamentsvalet blev den islamistiska alliansen, dominerad av brödrskapets *Frihets- och Rättvisepartiet (FJP)*. Gällande presidentvalet gick Mursi vidare och stod mot den tidigare ministern under Mubaraks regim, Ahmed Shafiq. Mursi vann valet i juni 2012 med 52 procent och blev Egyptens president (Besér 2013, s.19-20).

2 Teori

2.1 Introduktion i väljarbeteende och tidigare forskning

Det finns flera olika teorier om väljarbeteende. En utav teorierna är teorin om rational choice, som går ut på att modellera matematiska implikationer av mänskligt beteende i statsvetenskapliga sammanhang. Detta innebär att människor är individer som agerar utifrån en tanke om att en maximal utdelning garanteras och där en minimal kostnad ges (Hay 2002, s.19). Vidare innebär det också att individer är rationella och bedriver en kostnadsanalys för att maximera egenintresset (Hay 2002, s.8). Anthony Downs är en utav många som har fått ett fotfäste inom väljarbeteende. Angående väljarnas rationella resonemang utgår Downs ifrån att individer har en bestämd rangordning och hierarki av preferenser med beslutsalternativ. Sådana beslutsalternativ kan exempelvis vara under valsammanhang där individen rangordnar olika partier utifrån vad respektive parti kan uppnå i slutändan (Downs 1957, s.88). Detta rationalistiska teoriperspektiv är först och främst sparsamt i den mening att teoretikerna inom detta fält refererar till en abstraktion av verkligheten och en simplificering av hur verkligheten ser ut. Teoretikerna inom detta fält väljer att, som sagt, att belägga en teoretisk ursprungsteori med matematiska modelleringen (Hay 2002, s.29).

En annan teori om väljarbeteende är teorin om partiidentifikation (Evans 2004, s.23). Denna teori fokuserar på strukturer och kontexter. Vidare innebär detta att människor tillhör olika grupper som antas rösta likadant inom gruppen (Evans 2004, s.43). Teorin om partiidentifikation menar att människor föds i en specifik social kontext och växer upp i samma sociala kontext. Vidare socialiseras människan in i denna kontext som har vissa åsikter, preferenser och motiv. På så sätt känner människan en lojalitet och börjar identifiera sig med partiet (Evans 2004, s.24; Hague & Harrop 2010, s.197). Evans skriver i sin bok att denna teori har en stor förklaringskraft och att teorin har lyckats förklara att väljarbeteende varit relativt stabilt över tid (Evans 2004, s.23).

En tredje teori om väljarbeteende är Morris P. Fiorinas teori om retrospektiv röstning. Teorin fokuserar på bland annat politiska faktorer, ekonomi samt partiet och dess partiledare. Fiorina menar att val inte längre är ett uttryck av livslångt engagemang. Val är istället en slags investering eller ett slags yrke. Väljaren frågar regeringen ”vad har ni gjort för mig och landet på senaste tid?” Fiorina menar vidare med detta att partiidentifikation inte längre är linsen som man bör se igenom på den politiska världen (Hague & Harrop 2010, s.198-199).

2.2 Fyra väljarbeteendeteorier

För att förklara varför väljarna i Egypten röstade på muslimska brödrskapet i 2012, har jag valt att utgå från fyra statsvetenskapliga väljarbeteendeteorier; ideologisk närhet, agendans betydelse, tydlighet och kompetens. Dessa fyra teorier har använts av Sören Holmberg och Henrik Oscarsson i deras bok "Väljare – svenskt väljarbeteende under 50 år" (Holmberg & Oscarsson 2004, s.102). Holmberg och Oscarsson analyserar det svenska valresultatet år 2002 i sin bok med hjälp av de fyra teorierna. Jag är väl medveten om att väljarbeteendet skiljer sig mellan Sverige och Egypten. Å andra sidan anser jag att dessa teorier är lämpliga förklaringsfaktorer. Jag anser att muslimska brödrskapets ideologi är viktig att studera då majoriteten av det egyptiska folket är muslimer. Därav finner jag det intressant att studera om organisationens muslimska ideologi har varit en avgörande faktor. Angående agendans betydelse är detta en faktor som har stor betydelse. Detta på grund av att Egypten precis hade genomgått en revolution och avsatte den förra presidenten Mubarak. I detta skeende är det viktigt att studera det nya partiets agenda och de sakfrågor som muslimska brödrskapet fokuserar på under valperioden i förhållande till landets befintliga problem under den tiden. Agendans betydelse är dessutom viktig att studera för att se om muslimska brödrskapet lyfte upp relevanta sakfrågor som det egyptiska folket haft problem med förut. I detta skeende är det av vikt att redogöra för statistik för 2010 (ett år innan revolutionen), 2011 (under revolutionen) samt 2012 (ett år efter revolutionen och det år muslimska brödrskapet vann valet). Gällande teorin om tydlighet är detta viktigt i ett land som Egypten som aldrig varit med om demokratiska val förut. I detta fall är det intresseväckande att studera hur muslimska brödrskapet förmedlar sitt budskap och hur tydligt detta budskap är. Kan alla förstå budskapet, vare sig det är en utbildad medborgare eller analfabet? Vilka redskap eller verktyg använder muslimska brödrskapet sig av för att förmedla deras politiska budskap? Apropos kompetens finner jag det ytterst tänkvärt att studera muslimska brödrskapets organisationslojalitet och faktum att de håller samman organisationen än idag. Kan väljarna möjligtvis falla för denna starka kompetens? Muslimska brödrskapet finns inte enbart i Egypten, de finns runt om i världen och har ett stort och brett nätverk. Är detta en kompetens som stärker synen på organisationen och "lockar" till sig väljare? Jag anser dessutom att dessa fyra teorier kompletterar varandra på ett bra sätt. För att göra denna studie ännu starkare har jag valt alla fyra teorier för att undvika sårbarhet och svaghet i min undersökning.

2.2.1 Teorin om ideologisk närhet

"Partiers valframgångar och förluster kan förklaras av väljares och partiets rörelser längs ideologiska dimensioner" (Holmberg & Oscarsson 2004, s.102).

Denna teori om ideologisk närhet bygger på att väljarna röstar rationellt utifrån ideologi (Evans 2004, s.77). Både partier och väljare är positionerade längs centrala åsiktsdimensioner. För att partier ska kunna garantera fler röster manövrerar de till sig mer fördelaktiga positioner längs den centrala åsiktsdimensionen. Detta innebär att partierna ”placeras” ideologin där det finns många väljare (Holmberg & Oscarsson 2004, s.102). Enligt Anthony Downs är det lätt för partier att vinna på ideologisk närhet av den anledningen att väljarna är osäkra. Det är inte alltid att väljarna är sakkunniga och detaljerade, därför kan partier med hjälp av ideologi erbjuda en genväg för väljarna som inte kan bedöma alla detaljer sakkunnigt. Detta är en bra metod för partierna då väljarna oftast är intresserade av sakfrågor och inte filosofier. För att garantera så många väljare som möjligt kan partierna placera sig i mitten av åsiktsdimensionen, hos medianväljaren (Evans 2004, s.77-79).

Ett system av sammanhängande åsikter definieras som ett åsiktssystem och inte som en ideologi. Ideologi innebär ett sammanhängande system med både verklighetsuppfattningar och åsikter såsom en högerideologi, en grön ideologi eller en feministisk ideologi. En ideologi bygger alltså inte bara på åsikter om hur samhället bör vara utformat, till exempel att skatterna bör vara höga eller låga och att välfärdsstaten bör vara stor eller liten. Den består dessutom i stor utsträckning av verklighetsuppfattningar om hur samhället fungerar och vilka medel som bäst leder till önskvärda samhällsmål (Gilljam & Persson 2015, s.21).

2.2.2 Teorin om agendans betydelse

”Partiers valframgångar och valförluster kan förklaras av att vissa åsiktsdimensioner eller sakfrågor blev mer uppmärksammade och därmed fick större betydelse för väljarnas partievalueringar än andra” (Holmberg & Oscarsson 2004, s.103).

Det finns inget parti som tar i anspråk de mest fördelaktiga positionerna längs alla dimensioner. Det gäller alltså att partierna verkar för en större uppmärksamhet och betydelse kring de sakfrågor där partiet har en mest fördelaktig position i förhållande till andra konkurrerande partier (Holmberg & Oscarsson 2004, s.102). Agendan bygger på individernas ”problem”. Vissa problem är allmänna och andra problem är väldigt specifika. Vissa problem påverkar till och med individernas liv (Evans 2004, s.92). Detta innebär att partiets valrörelse handlar om de egna ”hemmaplansfrågorna”. På så sätt blir det en kamp om agenda mellan partierna istället för en kamp om ett positionsspel (Holmberg & Oscarsson 2004, s.102-103).

2.2.3 Teorin om tydlighet

”Partiers valframgångar kan förklaras av att de kommunicerat tydliga flankpositioner längs viktiga åsikts- dimensioner” (Holmberg & Oscarsson 2004, s.103).

Innebörden av att vinna på tydlighet är att väljaren alltid kommer att välja ett parti som tar ställning i enlighet med väljarens intresse i en specifik fråga. Detta till skillnad från ett annat parti som tar ställning i en annan fråga som inte berör väljaren (Gilljam 1997, s.94). Detta gäller de partier som befinner sig i utkanten av åsiktsdimensionen, vilket innebär att dessa partier är mer tydliga i sina ställningstaganden. Med andra ord kan dessa partier förmedla ett politiskt budskap betydligt bättre än andra partier som är mer centralt belägna. De någorlunda extrema partierna har en fördel i detta sammanhang att uppfattas vara tydliga i de politiska budskapen. Väljarna väljer alltså de partier som står på samma sida som väljaren själv gällande olika sakfrågor och partier som presenterar klara och tydliga politiska alternativ (Holmberg & Oscarsson 2004, s.103).

2.2.4 Teorin om kompetens

”Partiers valframgångar och valförluster förklaras av att vissa partier i väljarnas ögon har haft större förtroendekapital när det gäller att bedriva politik på de områden som diskuterats i valrörelsen” (Holmberg & Oscarsson 2004, s.104).

Förutom ovanstående teorier så röstar väljare även på sådana partier som upplevs ha kompetens. Holmberg och Oscarsson definierar kompetens i form av ledarskap och regeringsduglighet gällande ekonomiska frågor. Det som skiljer denna teori om kompetens ifrån ovanstående teorier är att kompetens bygger på resultat och bedömningar som grundar sig i det som hittills presterats. Att vinna på kompetens innebär att partiet lyckas bygga upp väljarens förtroende för att partiet och dess företrädare kommer erbjuda bra lösningar på de samhällsproblemen i landet. Partiledarens kunnighet och ledarskapsförmåga är en viktig faktor för partivalet. Fokuset förflyttas från ideologiska positionstaganden och blir mer resultatnriktade. Det är alltså frågan om exempelvis vad partiet gjort för den enskilda väljaren under den senaste mandatperioden eller vilket parti är bäst lämpat att lösa sådant som den enskilda väljaren anser är ett problem i samhället (Holmberg & Oscarsson 2004, s.103-104).

2.2.5 Sammanfattning av teorierna

För att nå ett bra resultat måste partierna göra bra ifrån sig i alla fyra grenar. Detta kan göras genom en kombination av framgångsrikt matchande av ställningstagande med väljarnas preferenser (närhet), en ökad uppmärksamhet för partiets hemmaplansfrågor (agenda), en stark profilering av budskapet (tydlighet) och ett ingjutande av förtroende att partiet och dess representanter är bäst lämpade för att lösa problem (kompetens). Detta är receptet för en lyckad valframgång (Holmberg & Oscarsson 2004, s.104).

3 Metod

3.1 Metodval

Min studie är en kvalitativ studie där jag har för avsikt att förklara en händelse. Jag har alltså inte för avsikt att fastställa en kvantitet eller mäta hur ofta något förekommer (Teorell 2007, s.264). Fallet som jag studerar är ett enda fall. Jag kommer med andra ord inte göra någon komparativ studie där jag jämför olika fall med varandra som exempelvis muslimska brödrskapet i Turkiet och Egypten. Istället avser min studie att studera fallet ”muslimska brödrskapets valframgångar i Egypten” på djupet, således en intensiv studie. En intensiv fallstudie är lämplig för min fråga då jag vill gå in på djupet med mycket information att tillgå. Detta till skillnad från en extensiv studie som fokuserar på flera fall med lite information att tillgå (Teorell 2007, s.266-267).

Med en förklarande studie är mitt syfte att studera varför muslimska brödrskapet vann valet i Egypten 2012, jag besvarar alltså frågan ”varför”. Jag kommer argumentera för att det inte bara finns en samvariation, utan att det finns ett kausalt samband mellan muslimska brödrskapet och valframgångarna. För att förklara detta kausala samband kommer jag att ange orsaker till varför muslimska brödrskapet vann valet (Teorell 2007, s.27).

De fyra olika teorierna som jag presenterat kommer jag först och främst använda som förklaringsfaktorer och därefter kommer jag att pröva dem. Med en teoriprovande ambition vill jag ta reda på vilken utav de fyra teorierna som förklarar muslimska brödrskapets valframgångar bäst. Således har min studie både en teorianvändande och teoriprovande ambition.

3.2 Operationalisering och material

Med hjälp av de fyra väljarbeteendeteorierna har jag gjort ett urval och en förenkling av den komplexa verkligheten. Det är viktigt att ha i baktanken att det finns en skillnad mellan min empiri och verkligheten, detta då min beskrivning och förklaring av verkligheten är ett förenklat urval. Jag skapar alltså min data och empiri på egen hand för att förklara valframgångarna (Teorell 2007, s.35-37). Det är därför viktigt att jag ger en mening till mina fyra teoretiska begrepp ideologisk närhet, agendans betydelse, tydlighet och kompetens (Teorell 2007, s.38). Jag måste således tänka på att operationalisera mina fyra teoretiska begrepp. Detta

innebär att jag ger begreppen en konkret mening för att de inte ska uppfattas på ett annat sätt än det jag avser. Ideologisk närhet, agendans betydelse, tydlighet och kompetens är abstrakta begrepp som kan tolkas på olika sätt. Därav behöver de operationaliseras för att göra dem mätbara (Esaiasson 2007, s.59).

För att operationalisera muslimska brödraskapets ideologi gäller det att studera organisationens ideologi genom åren och se hur pass denna ideologi stämmer överens med väljarnas (egyptiska folkets) ideologi. Operationaliseringen av partiets agenda kan göras genom att studera vilka sakfrågor som muslimska brödraskapet fokuserade på och befann sig högst upp på dagordningen i förhållande till landets redan befintliga problem under årtalen 2010, 2011 och 2012. Operationaliseringen av muslimska brödraskapets tydlighet kan göras med hjälp av att studera hur organisationen spred sitt budskap. Budskapets tydlighet kan studeras genom att titta på metoden och tillvägagångssättet av organisationens spridning av deras budskap. Är budskapet diffust eller kan det förstås av både bildade och analfabeter? Kompetens kan operationaliseras genom att studera muslimska brödraskapets organisationslogik, organisationslojalitet eller faktum att organisationen har lyckats hålla ihop sina medlemmar trots alla omständigheter jag skrivit om i bakgrunden. På så sätt har jag med hjälp av operationella indikatorer operationaliserat de teoretiska definitionerna.

4 Analys

4.1 Analys av ideologisk närhet

I detta avsnitt kommer jag att redogöra för muslimska brödrskapet ideologi och även redogöra för det egyptiska folkets ideologi.

4.1.1 Muslimska brödrskapets ideologi

Den grundläggande världsbilden som muslimska brödrskapet har är rotad i Hanbali skolan. Hanbali är en utav fyra stora traditioner som tolkar islamisk lag. Hanbali är den mest konservativa utav dem och har krav på bokstavlig tolkning av Koranen och andra texter (Munson 2001, s.489).

Muslimska brödrskapet tror på att islam är lösningen på alla samhällsproblem. Av den anledningen är organisationens mål att upprätta en världsordning, med andra ord ett "kalifat", som bygger på islamisk religiös lag, sharia, på ruinerna av västerländsk liberalism. Hela muslimska brödrskapets uppgång bestod av ett missnöje och en vilja att införa en islamisk reform (Crethiplethi 2011, s.15). Muslimska brödrskapet hävdade att människor hade fallit bort från islam och att deras sekulära livsstil var anledningen till folkets fattigdom, omoral och andra samhällsproblem (Munson 2001, s.490). Grundaren Hassan al-Bannas ideologiska budskap var då att återuppliva islam genom att etablera en sharia stat som bygger på Allahs lagar. Al-Banna hoppades på att frigöra världen från någon form av utländskt styre för att kunna etablera en sådan sorts stat. Efter att ha etablerat en sådan stat fanns det ännu fler mål, bland annat att med hjälp av sharia kunna förvekliga samhällsordningen i enlighet med islamiska lagar för att kunna sprida islam runt om i världen. För att uppnå målen har al-Banna listat sju steg. Stegen är indelade i sociala steg och politiska steg. De tre första stegen baseras på att utbilda individen, familjen och hela samhället av den muslimska världen för att kunna genomföra sharialagarna i det dagliga livet. De resterande fyra stegen är politiska i form av att uppnå makt genom val, genomföra ett tillstånd av sharia, befria muslimska länder från utländsk ockupation samt förena dem i en islamisk enhet (kalifat) och slutligen sprida islamiska ärkerival över hela världen (Crethiplethi 2011, s.15-16)

Al-Bannas principer utgör forfarande den ideologiska grunden för det muslimska brödrskapet idag men i slutet av andra världskriget skedde en betydande förändring i organisationens ideologi. Förändringen berodde på massarresteringar

av organisationens medlemmar efter Gamal Abdel Nassers regim på 1950-talet och 1960-talet. Förändringarna berodde även på upphävandet av restriktioner för organisationens politiska deltagande i olika arabiska länder. Dessa händelser resulterade i en radikaliserings av ideologin som förknippas med Sayyid Qutb. Under 1950- och 1960-talet skrev Qutb flera böcker, vissa skrevs under den tid han var fängslad. Böckerna som skrevs kompletterade al-Bannas idéer men med en radikal anda. Således utvecklade Qutb en idé om ”modern Jahiliyya”. Denna idé bygger på att det moderna muslimska samhället är okunnigt och har avviker från islam. I samband med detta diskuterade Qutb fenomenet ”västerländsk” som enligt honom innebär en förekomst av regimer baserade på jordisk och konstgjort rättssystem. Således ansåg Qutb att de arabiska regimerna saknade religiös gudomlig legitimitet. Qutb underströk ett motstånd mot regimer men han underströk inte att detta motstånd skulle ske med våld. Å andra sidan var motståndet våldsamt av den anledningen att Qutb definierade jihad för upprätthållandet av den religiösa lagen sharia (Crethiplethi 2011, s.16-17). 1966 avrättades Qutb i Egypten och organisationens anhängare ansåg att Qutb var en ”shahid”, alltså en martyr (Leiken & Brooke 2007, s.110). Men avrättningen satte inte stopp för muslimska brödraskapets medlemmar. Qutbs idéer fick allt större popularitet tack vare den pedagogiska verksamheten av Qutbs anhängare som tog sig till Saudiarabien då Qutbs principer är förenade med salafism och wahhabism. Denna länk mellan Qutbs principer, salafism och wahhabism gav upphov till idén om global jihad och takfir, som innebär ett anklagande av andra för otrohet (Crethiplethi 2011, s.16-17).

Vid sidan av Qutbs radikala ideologi utvecklades en annan fraktion under mitten av 1980-talet, nämligen Wasatiyyah som i princip betyder ”medelväg”. Denna partigrupp grundades av Yusuf al-Qaradawi av egyptisk härkomst men som lever i Qatar. Denna nya fraktion bygger på att anpassa islam till den moderna verkligheten och religiös tolerans. Denna nya tanke motsätter sig starkt tanken om global jihad och hade som avsikt att bekämpa detta. Trots att denna nya fraktion innehåller olika liberala idéer, upprepas det trots allt antisemitiska åsikter. Detta då fraktionen stöder terrorism i form av självmordsbombning och mord på civila när det gäller Israel och ockupationen av Irak. Å andra sidan så bör kampen mot mellanösterns regimer ske genom da’wah och utan våld (Crethiplethi 2011, s.17-18).

4.1.2 Egyptiska folkets ideologi

Islam är statsreligionen i Egypten och nästan alla muslimer bekänner sig till islams huvudriktning sunni. En tiondel av landet tillhör dock den kristna koptiska kyrkan som funnits i Egypten i 2000 år. Landets koptisk-ortodoxa kyrka är det största kristna samfundet i Mellanöstern. Uppskattningen av andelen kopter i Egypten varierar mellan sex och 18 procent (Lindahl 2016).

Inom egyptisk sunniislam finns det flera olika riktningar. Det finns riktningar som utövar inåtvänd islamsk mystik, sufism. Det finns även andra riktningar inom egyptisk sunniislam som ivrar för att bygga samhället på sharialagar. Förutom den egyptiska sunniislamen finns det en liten grupp shiamuslimer. Det råder dessutom en klyfta mellan muslimer som är intellektuella och mellan den majoritet av muslimer som inte studerar Koranen och istället blandar islam med magi och andetro. Inte minst finns det en klyfta med politisk sprängkraft som blivit tydligare i landet (Landguiden 1).

Egypten är en sekulär stat men folkets personliga, ekonomiska, politiska och det juridiska liv präglas av islam. Detta innebär att islam praktiseras varje dag genom exempelvis klädsel, regler inför maten, bön samt konstanta referenser till Allahs vilja och välsignelse. För att vara en god muslim ska man be fem gånger om dagen och i egyptiska dagstidningarna är de exakta tidpunkterna för böerna listade. När det gäller islams inflytelse i det egyptiska vardagslivet är klädstilen ett bevis på detta. I storstäderna som Kairo klär sig folk mer västerländskt men i grunden är klädkoden konservativ. Majoriteten av de egyptiska kvinnorna bär slöja som täcker både hår och nacke med fritt ansikte. Å andra sidan börjar alltmer kvinnor välja att bära niqab som är en heltäckande variant av slöjan som endast lämnar en glipa för ögonen (Landguiden 2).

Gällande högtiderna i Egypten är den viktigaste högtiden muslimernas Eid al-fitr som är ett avslut på fastemånaden ramadan. Denna högtid går ut på att i första hand hälsa på sina släktingar och äta tillsammans efter att ha fastat i en månad. Allmosor till fattiga är också viktigt under Eid al-fitr. Nästan alla muslimer i Egypten firar ramadan och fastar från gryning till skymning. Ramadan påverkar det egyptiska samhället på så sätt att alla kontor och butiker har öppet färre timmar under dagen och öppnar istället på kvällen. En annan muslimsk högtid är Eid al-adha då man slaktar antingen en get eller en ko för att hedra Allah. Denna högtid är liksom Eid al-fitr en familjhögtid. Eid al-mawlid är ytterligare en högtid som firas i Egypten. Det som firas under denna högtid är profeten Muhammeds födelsedag. Samtliga högtider kännetecknas av att egyptiska männen samlas och ber gemensamt i moskén under eftermiddagsbönen. Förutom de religiösa högtiderna finns det sekulära helgdagar såsom nyårsdagen, nationella polislagen, Sinais befrielsedag, Nationaldagen och de väpnade styrkornas dag. Dock firas inte dessa högtider lika mycket och stort som de religiösa högtiderna. (ibid).

4.2 Analys av agendans betydelse

I detta avsnitt kommer jag att redogöra för muslimska brödraskapets parti Freedom & Justice Party:s agenda och sakfrågor som partiet fokuserade på under

valperioden. Jag kommer även i detta avsnitt att redogöra för statistik i samband med sakfrågorna som partiet tar upp. Jag kommer att presentera statistik för tre olika årtal; 2010, 2011 och 2012. Anledningen till att jag valt dessa datum innebär att jag vill studera statistiken för ett år innan revolutionen, statistiken under revolutionen och statistiken för ett år efter revolutionen. Året efter revolutionen är dessutom det år som muslimska brödrskapet vann valet.

4.2.1 FJP:s sakfrågor

På muslimska brödrskapets officiella hemsida, Ikhwan Web, skrev Mursi, fredagen den 6 januari 2012, om FJP:s vision för Egyptens framtid. Mursi menar att det som FJP fokuserar allra mest på är att respektera social och politisk frihet och skydda de grundläggande rättigheterna för varje egyptier. Skyddet av de grundläggande rättigheterna sker genom bland annat icke-diskriminering bland medborgarna beträffande religion, kön eller hudfärg. FJP beviljar även att kvinnor ska kunna utöva alla sina rättigheter. Det är, enligt FJP, av stor vikt att upprätthålla en balans mellan rättigheter och skyldigheter i landet (Mursi 2012).

Mursi skriver i Ikhwan Web att det finns många utmaningar som det egyptiska samhället står inför och det är just dessa utmaningar som FJP syftar till att avhjälpa i enlighet med de objektiva visionerna som beskrivs i partiprogrammet. De viktigaste utmaningarna är principerna om frihet och jämlikhet, säkerhet, ekonomiska problem, sociala problem, strukturell obalans gällande löner, miljöförstöring, bostadsfrågan, problemet med transport, frågan om utbildning och vetenskaplig forskning, utvecklingen av hälsovård och sjukvård, utvecklingen av turism och slutligen ett fördjupat samarbete med arabländerna (ibid).

Gällande den första principen om frihet och jämlikhet syftar FJP till att ge medborgarna den frihet de förtjänar för att skydda de grundläggande rättigheterna för varje egyptisk medborgare. FJP har även för avsikt att ändra alla förfaranden eller lagstiftningar som begränsar dessa friheter eller kränker dessa rättigheter. Frihet är nämligen en utav islams arbetsuppgifter (ibid).

Apropå säkerheten lider Egypten av nästan en total brist på säkerhet sedan revolutionen den 25 januari 2011. Detta är ett stort problem enligt FJP då säkerheten är väsentlig för liv, arbete och produktion. Därav understryker FJP en omstrukturering av inrikesministeriet, rensning av alla officerare som varit inblandade i förtrycket av folket och praxis av korruption, ge trygghet och skydd för människor, utarbeta och anta en säkerhetspolicy för att skydda landets nationella institutioner, att höja den ekonomiska standarden för soldater och låginkomsttagare och slutligen att sätta ett tak på ersättning till ledande befattningshavare genom att övervaka med hjälp av parlamentet (ibid).

Angående de ekonomiska problem som råder i landet skriver Mursi att FJP anser att den egyptiska medborgaren utgör grunden och målet för landets utveckling. Av den anledningen är det angeläget att befria människorna från fattigdom, dålig hälsa och brist på utbildningstjänster. Partiet anser att lösningen på arbetslösheten kräver att samhällets institutioner samordnar insatser för att ge möjligheter till sysselsättningar såsom banksystem, utbildningsinstitutioner, det civila samhället och näringslivet liksom antagandet av stora nationella projekt som samtidigt motiverar och stödjer unga människor att utveckla sina egna små affärsprojekt. På så sätt menar Mursi att FJP kan öka den ekonomiska tillväxten och bekämpa arbetslösheten (ibid).

Beträffande sociala problem i landet har FJP i åtanke att det finns människor i det egyptiska samhället vars materiella resurser hindrar dem från att leva ett värdigt liv. Därav föreslår partiets ekonomiska program att införa zakat, allmosor, för att ta itu med ekonomiska och sociala brister. Detta är något som bör införas utöver redan befintliga välgörenhetsorganisationer och solidariteten bland medborgarna. Tillsammans med zakat bör waqf, kapital, även utnyttjas sida vid sida (ibid).

När det gäller den strukturella obalansen i lönerna strävar partiet efter att införa en minimum lön samt en maximum lön för att säkerställa ett värdigt liv för den egyptiska medborgaren och dess lön i samband med inflationstakten. Partiet strävar dessutom efter att förhindra ledande befattningshavare från att ta fler än ett jobb, detta för att ge möjlighet till andra (ibid).

I frågan om miljöförstöring anser partiet FJP att den ekologiska balansen mellan människan och det som människan bygger i sin stadsmiljö och mellan Guds skapelse i den naturliga miljön, är den grundläggande ramen som bör styra processen av att befolka världen. Av den anledningen har partiet strategier och prioriteringar för att kunna hantera alla typer av miljöföroreningar. Allt från att minska effekterna av föroreningar till behandlingsmekanismer och strategier för att förebygga återfall. FJP menar att detta ska uppnås genom inrättandet av ett nationellt råd för Nilen. Detta nationella råd har i uppgift att fördela ansvaret och undvika auktoritära konflikter. Detta råd har även i uppgift att införa lagar som kriminaliserar all sorts förorening av Nilen (ibid).

Kring frågan om bostad anser FJP att detta är något som berör varje egyptisk familj och varje människa. Lösningen på miljöförstörelsen är att hitta en hållbar lösning genom geografisk omfördelning av byggnadsverksamheten och befolkningen. Denna omfördelning kommer att locka fler människor från regioner med tätare befolkning och mindre resurser till områden med mindre täthet och större resurser (ibid).

Med avseende på transportproblemet syftar FJP på de fyra olika transportsätten: väg, flod, hav och luft. För att höja prestandan och effektiviteten, både inom landet och internationellt, ska ministeriet för transport övervaka alla de olika verksamheterna inom sektorn, fastställa de nödvändiga reglerna för denna sektor

för att bland annat undvika konflikter mellan de olika organen som övervakar sektorn (ibid).

FJP har ägnat mycket tid åt frågan om utbildning och vetenskaplig forskning genom att uppmärksamma människans värdighet och varje medborgares rätt till utbildning, detta i hopp om att bygga en generation som kan göra både framsteg och utveckling i landet. För att fördjupa den arabiska och islamiska identiteten och stärka den nationella enigheten anser FJP att detta uppnås genom utveckling av utbildning, forskningsinstitut och vetenskapliga institutioner. Detta beror på att FJP anser att utveckling av utbildning, forskningsinstitut och vetenskapliga institutioner är vägen till intellektuell och kulturell enhet inom Egypten och bland de arabiska samt muslimska länderna. Partiet har även för avsikt att göra utbildning och vetenskaplig forskning det viktigaste verktyget för att möta behoven i samhället och den egyptiska nationen. Detta bör göras genom olika program och processer såsom att tillhandahålla utbildning för alla samhällsmedlemmar, ”injicera” moraliska värden i utbildningen på alla stadier, expansionen av utbildning på ett kvantitativt, kvalitativt och geografiskt sätt. Denna expansion kan ske genom att exempelvis använda ”öppna” distansundervisningar och elektroniska undervisningar eller erbjuda fortbildning för att hålla jämna men snabbare steg för både vetenskapliga och tekniska framsteg som fokuserar på utvecklingen av nytänkandet och att bygga upp kompetens. I detta sammanhang har partiet FJP förberett lösningar på problemet med analfabetism. Lösningarna är: utveckling av nationellt projekt för att helt eliminera analfabetism inom fem år, anta en budget som står i proportion med detta projekt, övertyga stora företag och fabriker att organisera läsundervisning för sina anställda, uppmuntra barn, särskilt på landsbygden, att inte lämna skolan och slutligen erbjuda en särskild vård för fattiga familjer så att de inte tvingas att dra tillbaka sina barn från skolan för att istället jobba och försörja familjen (ibid).

Med avseende på hälsovården och sjukvården har FJP utarbetat ett program för utvecklingen av denna sektor. Mursi skriver att partiet har för avsikt att tillhandahålla mekanismer för hälsovård och sjukvård för alla medborgare, oavsett ekonomisk status eller bostadsort. Detta för att säkerställa medborgarnas frihet att välja i vilken del av landet de vill få vård och service, med fokus på de som inte har råd med sjukvårdskostnader. Partiet har även för avsikt att förbättra kvalitén för hälsovård och sjukvård och säkerställa en fördelning som är rättvis för att gynna familjer med låg inkomst och expandera sjukförsäkringen för att inkludera alla egyptier (ibid).

Angående turism är Egypten ett land med en stark historisk bakgrund såsom faraonerna, grekerna, romarna, kopterna och det islamiska arvet. Mursi skriver att turism är både en industri och en exportsverksamhet. Partiet anser att turismen är viktig källa för den utländska valutan, en viktig del av nationalinkomsten och en viktig komponent för att skapa produktiva arbetstillfällen för hundratusentals ungdomar. Partiet vill skydda turistområden och moderna turistbaser. Partiet vill även förebygga oplanerad urban tillväxt inom dessa områden och uppmuntra den

privata sektorn att locka utländska investeringar i turistnäringen. Mursi skriver att FJP har en tanke om att styra alla tjänstedepartement tillsammans med turism, såsom ministerier för luftfart, transport, media, kultur och miljö. Partiet är väl medvetet om att allt detta nödvändigtvis kräver en bättre vård för arbetare inom detta område. Detsamma gäller alla guider samt offentliga och privata turistföretag (ibid).

Gällande samarbetet med arabländerna har FJP betonat att detta innebär att stödja mekanismer och planer för integration och gemensamma arabiska åtgärder på alla möjliga områden. Mursi skriver även att FJP betonar rätten för det palestinska folket att befria sitt land och folkens rätt att erhålla sina rättigheter till fri vilja att styra sig själva på det sätt som det palestinska folket anser är lämpligt. Nationen måste vara en källa till auktoritet och makt (ibid).

Slutligen skriver Mursi att partiet FJP kommer att arbeta med flit och engagemang för att gynna alla i Egypten utan diskriminering, utveckla landet, kämpa för inrättandet av den moderna egyptiska civila, rättsstat som är baserad på frihet och demokrati – ett nytt Egypten (ibid).

4.2.2 Statistik i enlighet med sakfrågorna

För att mäta freden och säkerheten i Egypten har jag valt att använda mig utav Vision of Humanity:s fredsindex. Indexet mäter faktorer som skapar och upprätthåller fred i landet. Fredsindexet är baserat på 23 indikatorer som mäter kriminalitet, tillgång till vapen, militär i landet, inre våld och förhållandet med andra länder. 1 är det bästa värdet och 5 är det sämsta värdet. Egyptens värde låg på 1,862 år 2010, 2,042 år 2011 och 2.234 år 2012 (Vision of Humanity).

Gällande utbildningen i Egypten låg läs- och skrivkunnigheten på 87,5 procent år 2010 och 89,3 procent år 2012 mellan åldern 15 och 24. Statistik för år 2011 finns dessvärre inte (UNSD 1). Läs- och skrivkunnigheten bland befolkningen över 15 år låg på 72 procent år 2010 och 74 procent år 2012. Statistik för 2011 finns dessvärre inte (The World Bank 1). Andelen barn som är inskrivna i skolan i förhållande till antalet barn i skolåldern låg på 97,3 procent år 2011. Det finns dessvärre inte statistik från år 2010 och 2012, därav väljer jag att endast ta med statistik från 2011 (UNSD 2).

När det gäller ekonomin i Egypten låg arbetslösheten på 9 procent år 2010, 12 procent år 2011 och 12,7 procent år 2012. (The World Bank 2). Arbetslösheten bland ungdomar mellan 15-24 år i landet låg på 24,8 procent år 2010, 29,7 procent år 2011 och 34,7 procent år 2012 (UNSD 3). Bruttonationalprodukten som är summan av alla tjänster och varor i landet under ett år låg på 218,888 miljoner dollar år 2010, 236,002 miljoner dollar år 2011 och 262,824 miljoner dollar år 2012 (Globalis 1). BNP per invånare låg på 2,616 dollar år 2010, 2,758 dollar år

2011 och 3,037 dollar år 2012 (UN Data). Exporten av varor och tjänster i landet år 2010 låg på 21,3 procent, 20,6 procent år 2011 samt 2012 låg på 16,6 procent av landets BNP (The World Bank 3). Gällande importen av varor och tjänster i landet låg det på 26,6 procent år 2010, 24,7 procent år 2011 samt 24,6 procent år 2012 av landets BNP (The World Bank 4).

Apropå miljön i Egypten så hade ca 100 procent av befolkningen tillgång till elektricitet år 2010 och 100 procent år 2012 (The World Bank 5). CO₂-utsläpp i Egypten låg på 204,7 tusen ton år 2010 och 220,8 tusen ton per år 2011. Statistik för 2012 finns tyvärr inte (Globalis 2). Andelen ekologiskt jordbruk i förhållande till det totala jordbruksområdet i Egypten låg på 2,20 procent år 2010 samt 2011 och 2,30 procent år 2012 (Globalis 3). Luftföroreningarna i landet har resulterat till att 13992 människor dog år 2008 i landet (Globalis 4). Det finns dessvärre inga fler uppgifter kring andra årtal. Tillgången till rent vatten i landet år 2010 låg på 98 procent, 99 procent år 2011 samt 99 procent år 2012 (UNSD 4). Tillgången till välutbyggda sanitetsanläggningar låg på 95 procent år 2010, 2011 och 2012 (UNSD 5).

Angående de civila rättigheterna i landet mäts detta med hjälp av en skala mellan 1-7. 1 är det bästa värdet och 7 innebär ingen eller mycket låg civilrättslig frihet. Egyptens värde låg på 5 under årtalen 2010, 2011 och 2012 (Globalis 5). Korruptionen mäts genom indikatorn som visar graden av korruption i landet som näringslivet, akademiker och riskanalytiker uppfattar den. Korruptionsskalan för år 2010 och 2011 går från 0 till 10. 0 är väldigt korrupt och 10 är ingen korruption eller mycket låg korruption. År 2010 låg Egyptens värde på 3,1 år 2011 låg värdet på 2,9 och 2012 låg värdet på 3,2. Indikatorn inkluderar korruption i den offentliga sektorn såsom polisen, utbildningssystemet, vårdsystemet samt korruption i politiken (Transparency International). Politiska rättigheterna i landet år 2010, 2011 och 2012 låg på värdet 6 där 1 är full politisk frihet och 7 är ingen eller mycket låg politisk frihet i enlighet med Freedom House (Globalis 6).

Beträffande hälsan så låg barnadödligheten före fem års ålder på ca 24 barn per 1000 levande år 2010, ca 23 barn år 2011 och ca 22 barn år 2012 (UNSD 6). AIDS relaterade dödsfall år 2010 låg på 317 dödsfall, 352 dödsfall år 2011 och 379 dödsfall år 2012 (UNSD 7). Antalet mödradödlighet låg på 40 kvinnor som dog i förbindelse med graviditet eller födsel år 2010, 39 kvinnor år 2011 och 37 kvinnor år 2012 (UNSD 8). Spädbarnsdödligheten för spädbarn mellan 0-1 år låg på ca 20 döda spädbarn per 1000 levande födda år 2010, ca 19 spädbarn år 2011 och 19 spädbarn år 2012 (UNSD 9). Tuberkulosrelaterade dödsfall år 2010 och 2011 låg på 28 dödsfall per 100 000 invånare. År 2012 låg det på 27 dödsfall per 100 000 invånare (UNSD 10).

Rörande inkommande turister till Egypten avser inkommande turister antalet ankomster, inte antalet personer som reser. Således innebär detta att en person som gör flera resor till ett land under en viss period räknas som en ny ankomst varje gång. Under år 2010 låg antalet inkommande turister i Egypten på 14,7

miljoner, 2011 låg antalet turister på 9,8 miljoner och 2012 låg antalet turister på 11,5 miljoner (CAPMAS).

4.3 Analys av tydlighet

I detta avsnitt kommer jag att redogöra för hur muslimska brödrskapet spred sitt budskap och vilka verktyg som togs i anspråk.

4.3.1 Hur spred muslimska brödrskapet sitt budskap?

Muslimska brödrskapet har under en lång tid varit den aktören som är mest avgörande utanför den egyptiska statliga sektorn. Organisationen har en stark förbindelse med folket tack vare organisationens tillhandahållande av sociala tjänster som bland annat skolor, grundläggande sjukvård och ekonomiskt stöd till de fattiga i landet (Besér 2013, s.11). Muslimska brödrskapet använde sig utav deras ideologiska perspektiv för att locka människor i olika situationer. Det finns de som kämpar för fattigdomen på landsbygdsområden. Å andra sidan finns det de som kämpar för demokrati inom de utbildade förörterna. Denna viga ideologi underlättas av organisationens struktur (denna struktur förklaras senare i min uppsats) (Munson 2001, s.498).

Antalet medlemmar i organisationen uppskattas vara allt från en halv miljon till fyra miljoner medlemmar. För att organisationen ska växa och få fler medlemmar har brödrskapet använt sig av devisen ”islam är lösningen”. Detta tänkespråk har spridits i samband med att brödrskapet alltid kritiserat den sittande regimen. När jämlikhet blev ett allt mer viktigt ämne runt om i världen började organisationen ta upp korantexter som styrker och visar hur frågor om jämlikhet och islam kan kombineras. Detta är ett sätt för muslimska brödrskapet att använda sig av sin ideologi. Grundaren al-Banna menade att med islam och sharia kan man lösa problem som social orättvisa, fattigdom och korrupion (Besér 2013, s.11-12).

Under andra hälften av 1930-talet blev muslimska brödrskapet alltmer politiserade. Brödrskapets ungdomsorganisation höll massmöten och demonstrationer för att kräva införandet av islamiska lagen sharia. Efter andra världskriget blev muslimska brödrskapet starkare än någonsin. Organisationens ideologi var attraktiv för det djupt religiösa folket i Egypten som inte längre litade på den politiska eliten i landet. Brödrskapets anti-brittiska hållning under den tiden blev populär och omtyckt av de egyptiska nationalisterna. Brödrskapets skolor och sjukhus erbjöd avgörande tjänster för arbetarklassen, vars levnadsvillkor försämrades dramatiskt efter andra världskriget som en följd av inflation och arbetslöshet (Soage & Franganillo 2010, s.40).

Ett sätt att sprida sitt budskap är bland annat via islamiska sjukhus. Mustafa Mahmoud är den mest kända islamiska kliniken och den största i landet. Kliniken är en enorm byggnad som sitter ihop med den populära moskén Mustafa Mahmoud (Clark, 2004, s.42).

I en artikel skriven av Leila Fadel, beskriver hon hur muslimska brödrskapet inför den muslimska högtiden Eid al-Adha, sålde bland annat kött och grönsaker till ett betydligt lägre pris än andra affärer. Muslimska brödrskapet använder sig av sitt breda nätverk för att nå ut till de fattiga områden. Fadel beskriver hur familjer samlades utanför en moské i ett utav Kairos fattiga områden. Utanför moskén stod det volontärer från FJP som sålde potatis, citron, bönor och andra grönsaker till ett rabatterat pris. Fadel skriver om en egyptisk kvinna, Nawal Sleem, som försökte ta sig igenom människomassorna för att köpa de billiga grönsakerna. Sleem säger att hon inte riktigt vet vad muslimska brödrskapet kommer att göra, men hon tycker att de verkar vara bra. Tack vare de billiga grönsakerna menar Sleem att detta kommer resultera i att hon röstar på dem. ”De hjälper till med dyra saker”, säger Sleem. En annan egyptisk kvinna, Maha Abdel Salem, ifrågasatte hur ett kilo grönsaker kommer att gynna henne och hennes familj. Med detta menar Abdel Salem att hon hellre röstar på någon som kan lösa problemet med fattigdom. Fadel skriver i sin artikel att många kritiker anser att detta beteende är fel av den anledningen att muslimska brödrskapet köper till sig röster (The Washington Post, 2011).

Ett annat sätt att sprida sitt politiska budskap är hur organisationen visade folket att de stod på en och samma sida. Detta gjordes bland annat under revolutionen i Egypten 2011. Bland oppositionen stod muslimska brödrskapet och krävde ett nytt Egypten (USA Today, 2011). Brödrskapet har aldrig varit en revolutionär rörelse. Det var inte förrän det visade sig att Mubarak inte kan sitta kvar vid makten längre då muslimska brödrskapet anslöt sig till demonstrationerna. Tack vare organisationens tidigare erfarenheter av socialt arbete och sjukvård blev de en viktig kraft i revolutionen. Brödrskapets medlemmar satte upp tält, sjukstugor och soppkök. Organisationen monterade dessutom den första mikrofonen på Tahrirtorget samtidigt som de agerade demonstrationsvakter under revolutionen (Besér 2013, s.19).

4.4 Analys av kompetens

I detta avsnitt kommer jag att redogöra för organisationens struktur, organisationslogik och organisationslojalitet.

4.4.1 Förklaringar till muslimska brödraskapets uppgång

En förklaringsmodell som förklarar muslimska brödraskapets och andra islamiska gruppers uppgång är bland annat Emile Durkheims analys av social förändring och anomi. Organisationer som muslimska brödraskapet anses erbjuda en bekräftelse av traditionella föreställningar och ett utlopp för frustration av anomiska sociala förhållanden. Sådana förhållanden kan vara befolkningsexpansion, urbanisering eller industrialisering. När det gäller muslimska brödraskapet så har de stammar som moderniserats lett till problem som en del trodde skulle kunna lösas genom att vända sig till islamiska ideal snarare än institutionella medel som är det normala (Munson 2001, s.490-491). När det gäller Durkheims teori om anomi så har det egyptiska samhället bevittnat en snabb modernisering och urbanisering. För att dra nytta av anomin fokuserade muslimska brödraskapet på tätorterna, särskilt den växande populationen i Kairo och i Nildeltan. En marxistisk förklaring menar att traditionella klasser i samhället som knuffas åt sidan av moderniseringsprocesser är själva källan till islamiska grupper. Å andra sidan finns det de som menar att västerländskt inflytande och makt är en källa och styrka för stammen (Munson 2001, s.490-491).

4.4.2 Muslimska brödraskapets mobilisering och organisationslogik

För att förstå muslimska brödraskapets mobilisering och organisationslogik finns det två förklaringar som är nyckeln till detta; förhållandet mellan idéer och ideologi och organisationens struktur, aktiviteter och förhållandet till det vanliga egyptiska folkets liv. En av de mest grundläggande organisatoriska funktionerna i samhället var muslimska brödraskapets struktur av myndigheter där ett nätverk av förgrenade kontor i alla städer och byar förenades av ett centralt högkvarter i Kairo. Detta system formade den grundläggande strukturen för muslimska brödraskapet sedan dess början. Medlemmarna i organisationen uppvisade lojalitet till detta "förgreningssystem". Varje förgrening hade en ledare som spelade en avgörande roll som förbindelselänk mellan den centrala ledningen och medlemmarna. Muslimska brödraskapet skiftade också på fördelningen av koordinationen och kommunikationens hos de olika förgrenade kontoren. Denna omfördelning skedde i samband med statligt undertryck. Utöver detta kontorssystem fanns det tre olika grader av medlemskap i organisationen. De tre nivåerna baserades på medlemmens engagemang. Den första nivån kallades för "assistenter" som enbart undertecknade ett medlemskort och betalade en medlemsavgift. Den andra nivån av medlemskap kallades för "besläktad" och hade som krav att medlemmen regelbundet skulle utföra en lydning och delta i möten för att få mer kunskap om organisationens principer. Den tredje nivån kallades för "aktiv" och förväntades att helt och hållet fördjupa sitt liv i organisationen. Denna nivå krävde även en hög prestation i lärandet av Koranen, iakttagande av alla islamiska skyldigheter och regelbunden fysisk träning. (Munson 2001, s.497).

Muslimska brödrskapets struktur är viktig på grund av sammankopplingen mellan denna struktur och organisationens idéer. Den snabba transformationen i samband med moderniseringen och integrationen i världspolitiken så skapade detta vitt skilda förutsättningar bland egyptier under de första decennierna av nittonhundratalet. Muslimska brödrskapet gjorde det möjligt att vända sig till de inskränkta orienteringarna av olika grupper och olika regioner i Egypten (Munson 2001, s.497).

Organisationens struktur gjorde det möjligt för muslimska brödrskapet att leva kvar även under perioder av statligt förtryck. Som ett sätt att upprätthålla en rikssamordning fungerar det som så att en ledare av en särskild provins är lagstadgad med ett landsomfattande ledarskap för hela muslimska brödrskapets organisation. Om det skulle hända att hela länsorganisationen i den ledande provinsens blir rotlösa, på grund av polisen, så kan den nationella ledningen vidarebefordras till en annan provins. Detta sker i enlighet med ett planerat slumpmässigt mönster. På så sätt bevaras organisationen trots statens förtryck (Munson 2001, s.498-499).

När det gäller finansiering har organisationen har olika finansiärer från Gulfstaterna genom åren. Muslimska brödrskapet får också bidrag från medlemmarna som måste avsätta en del av sin inkomst. Den största delen av finansieringen kommer från de rika medlemmarna som arbetar i de oljerika länderna. Organisationen fick bidrag från Saudiarabiens kung förut. Numera har detta samarbete brutits och Saudiarabiens bidrag går endast till extrema salafister som är bokstavstroende islamister. Å andra sidan har Qatar varit det landet som är den främsta välgöraren (Besér 2013, s.13).

Beträffande FJP:s ledare Mursi, så avlade han en kandidatexamen år 1975 och en magisterexamen 1978 i ingenjörsskap från Kairos universitet. Mursi fick sin doktorexamen 1982 i ingenjörsskap från University of Southern California. Han var biträdande professor vid California State University från 1982 till 1985. År 1985 återvände Mursi till Egypten för att undervisa på Zagazig universitet. Där undervisade Mursi fram till 2010 (*Al Jazeera* 2012).

5 Slutsats och diskussion

Efter att ha presenterat all material i enlighet med mina fyra teorier, kan jag härmed börja diskutera materialet som presenterats i analysen. Syftet med denna studie är att förklara muslimska brödraskapets valframgångar i Egypten 2012 och frågan som jag har för avsikt att besvara är varför muslimska brödraskapet vann valet i Egypten 2012. Denna studie har också en både teorianvändande och teoriprovande ambition. Jag kommer i detta avsnitt att diskutera materialet som är presenterat i analysen i tur och ordning och i enlighet med teorierna.

Angående ideologisk närhet så går denna teori ut på att partiets valframgångar och valförluster kan förklaras av väljarnas och partiets rörelse längs ideologiska dimensioner. Detta innebär att väljare röstar rationellt utifrån ideologi. För att partier ska garantera fler röster manövrerar partierna till sig fler fördelaktiga positioner längs den centrala åsiktsdimensionen. Med andra ord placerar partierna ideologin där det finns flest väljare. Det är just detta som FJP lyckades med i Egypten. Islam är statsreligionen i Egypten och religionen genomsyrar folkets personliga, ekonomiska, politiska och juridiska liv. Detta innebär att islam praktiseras varje dag i det egyptiska folkets vardag genom exempelvis klädsel, regler inför maten, bön och konstanta referenser till Allahs vilja och välsignelse. Till och med högtiderna i landet är bundna till islam. De sekulära högtiderna är inte lika många som de islamiska högtiderna och de firas heller inte lika mycket som de islamiska. Med detta menar jag att den egyptiska befolkningen är troende och har en stark förbindelse med islam. På så sätt är det väldigt lätt för muslimska brödraskapets FJP att vinna röster av den anledningen att majoriteten av befolkningen är muslimer. I detta sammanhang är det värt att ställa frågan: ”är detta tillräckligt för att muslimska brödraskapet ska ha vunnit på ideologisk närhet?” Ja, detta är tillräckligt, hade Downs hävdad. Enligt Downs så är det väldigt lätt att FJP vann på ideologisk närhet på grund av att väljarna är osäkra. De egyptiska väljarna, liksom andra väljare, är inte sakkunniga och detaljerade. Fallet i Egypten är dessutom speciellt då detta var det första demokratiska valet. Valet är alltså nytt och väljarna har inte erfarenhet sedan tidigare. På så sätt är det lätt för brödraskapet att erbjuda genvägar såsom specifika sakfrågor. Väljarna är oftast inte intresserade av filosofier, utan istället är det sakfrågor som fokuset ligger på. I ett land som Egypten där revolutionen fortfarande var ”färsk”, var det viktigt att välja ett parti som skulle ta itu med problemen i landet.

Gällande agendans betydelse så innebär detta att valframgångar och valförluster kan förklaras av att vissa åsiktsdimensioner eller sakfrågor blev mer uppmärksammade och fick större betydelse av väljarna. Det finns inget parti som tar i anspråk de mest fördelaktiga positionerna längs alla dimensioner. Därför är

det viktigt för partierna att verka för sakfrågor som har stor betydelse. Muslimska brödrskapetets FJP:s sakfrågor var sådana problem i det egyptiska samhället som berörde nästan alla. Frihet, jämlikhet, rättigheter, säkerhet, ekonomi, sociala förhållanden, miljö, bostäder, transport, utbildning, hälsa och sjukvård, samarbete med arabvärlden samt turism är sakfrågor som berör alla människor. Inte bara i Egypten, utan runt om i världen i alla möjliga stater. Enligt teorin om agendans betydelse kan partier vinna på sakfrågor av den anledningen att det som tas upp är sakfrågor som är både allmänna men samtidigt specifika. Alla sakfrågor som jag skrivit ovan kan anses vara både allmänna och specifika. Landets ekonomi kan exempelvis vara allmänt om vi talar om BNP. Samtidigt kan ekonomi vara specifikt och beröra den enskilda egyptiska individen då FJP vill bekämpa strukturell obalans i lönerna. Brödrskapet har alltså tagit upp hemmaplansfrågor. FJP:s största fokus var social och politisk frihet och skyddet av de grundläggande rättigheterna. Enligt statistiken har värdet på fred och säkerhet försämrats mellan 2010 och 2012. Gällande de civila rättigheterna i landet har värdet varit konstant mellan 2010 och 2012, men dock väldigt låg grad av civila rättigheter. Den politiska friheten i Egypten är mycket låg och nästintill icke existerande. Dessa punkter är det som FJP fokuserade mest på och som partiet definitivt lyckats vinna på. Andra sakfrågor som exempelvis utbildning, ekonomi, miljö, hälsa och turism har också varit avgörande, även om det i vissa av frågorna sker en förbättring. Denna förbättring är ibland inte tillräcklig och då är det också lätt för FJP att vinna på dessa sakfrågor. I agendan och sakfrågorna refererar FJP till islam. Detta gör partiet genom att bland annat säga att frihet är en utav islams arbetsuppgifter och att sociala problem kan lösas med hjälp av allmosor. På så sätt styrker brödrskapet sin ideologiska devis ”islam är lösningen på allt” i sakfrågorna.

När det gäller teorin om tydlighet innebär detta att partiets valframgångar kan förklaras av att partiet kommunicerat tydliga flankpositioner längs viktiga åsiktsdimensioner. Teorin om tydlighet går ut på att partier som befinner sig i utkanten av åsiktsdimensionen är mer tydliga i sina ställningstaganden och kan förmedla ett politiskt budskap betydligt bättre än andra partier. Särskilt när det rör extrema partier som uppfattas vara tydliga med budskapet. Muslimska brödrskapet anses idag vara en terroristisk organisation tack vare deras ideologi om bland annat global jihad. Ett sådant parti kan förmedla sitt budskap på ett effektivt sätt, vilket partiet faktiskt gjorde. Organisationen använde sig av devisen ”islam är lösningen på alla samhällsproblem” och förmedlade detta budskap genom tillhandahållande av sociala tjänster som skolor, sjukvård och ekonomiskt stöd till fattiga. På så sätt har brödrskapet förmedlat sitt budskap och bevisat för dem fattiga att ”vi är här för att hjälpa er”. Ett konkret exempel på detta var inför den islamiska högtiden Eid al-Adha år 2011 då organisationen sålde grönsaker och kött i ett fattigt område till ett lägre pris än affärerna. Ett bevis på att denna metod lockar till sig väljare är kvinnorna i området som konstaterade att de kommer rösta på muslimska brödrskapet som ser till de fattiga invånarnas behov. Å andra sidan finns det de som anser att detta inte är hållbart i framtiden och att

partiet måste lösa problemet med fattigdom och inte bara sälja billiga grönsaker och billigt kött.

Ännu ett sätt att sprida sitt budskap är att kritisera regimen som folket hade fått nog av. När det egyptiska folket, i samband med revolutionen, började öppna ögonen för jämlikhet, började muslimska brödrskapet leta fram korantexter som styrker att islam och jämlikhet kan kombineras. Detta är ett glasklart exempel på att sprida budskapet om att ”islam är lösningen på allt”. Även under revolutionen visade muslimska brödrskapet sitt budskap genom att delta i demonstrationerna och visa folket att brödrskapet och folket har en gemensam önskan, ett nytt Egypten.

Beträffande teorin om kompetens så innebär detta att partiets valframgångar och valförluster kan förklaras av att väljarna anser att partierna har förtroendekapital när det gäller att bedriva politik. Väljarna röstar alltså på partier som har kompetens i form av ledarskap. En organisation som muslimska brödrskapet och dess välordnade och organiserade struktur är ett exempel på ledarskap, med andra ord kompetens. Att vinna på kompetens innebär att väljaren upplever att partiet gjort något för den enskilda väljaren. Fokuset i denna teori förflyttas från ideologiska positionstaganden och blir mer resultatnriktade. Tanken av att organisationen har kunnat leva kvar efter all förtryck och all motsättning från den egyptiska staten, är en kompetens i sig. Förutom att organisationen levt kvar så har brödrskapet spridit sig, växt och blivit allt större. Organisationens förgreningssystem, medlemskap av de tre olika nivåerna, regelbundna möten, samt fördelning av koordination och kommunikation är ett bevis för väljarna att denna organisation är kapabel att styra och leda landet. Utöver detta så skedde ovanstående under statligt förtryck. Att organisationen lyckades med detta under statligt förtryck är jämväl en kompetens som väljaren har i åtanke. För väljaren kan detta innebära att organisationen är så pass skicklig att brödrskapet kan ta sig igenom den hårda tiden efter revolutionen 2011. Förutom organisationslogiken så är FJP:s partiledare, Mursi, högt utbildad med en doktorsexamen från University of Southern California. I enlighet med teorin om kompetens innebär denna doktorsexamen en kompetens som kan påverka väljarbeteendet.

Vad är det då som förklarar muslimska brödrskapets valframgångar? Alla fyra teorier förklarar valframgångarna. Då denna studie även har en teoriprovande ambition vill jag nu diskutera vilken utav teorierna som kan ha haft en mest avgörande roll för valframgångarna.

Beträffande ideologisk närhet så har brödrskapet vunnit på att majoriteten av det egyptiska folket är muslimer och att samhället präglas av islam. Å andra sidan är demokratiska val något nytt för folket, vilket innebär att väljarna inte är tillräckligt kunniga att veta vilken ideologi som är mest lämpad för att styra landet. Vidare vill jag även påpeka att det egyptiska folket hade genomgått en revolution strax innan valperioden och avsatte Mubarak som ansågs vara diktatorisk. Med detta menar jag att väljarna inte hade röstat på muslimska

brödrskapet om de känt till brödrskapets tanke om bland annat global jihad. Det är inte rimligt att göra revolt mot en diktatorisk regim och välja en ny diktatorisk regim. Därför stämmer teorin om att väljare inte är tillräckligt kunniga gällande ideologi och filosofier och istället fokuserar på sakfrågor som fungerar som genvägar. Muslimska brödrskapets agenda och sakfrågor var sådana problem som folket kämpat för och dessa sakfrågor har varit källan till revolutionen. Det är i detta sammanhang lätt för brödrskapet att vinna på sin agenda. Sakfrågorna som presenterats har även spridits på ett smidigt sätt, bland annat via skolor, sjukhus, billiga varor och under revolutionen. På så sätt har brödrskapet spridit budskapet om att islam är lösningen på allt samtidigt som de börjat visa resultat på sakfrågorna då det gäller exempelvis fattigdom. Organisationens kompetens har varit avgörande för hur budskapet spreds och hur resultat uppnåts beträffande sakfrågorna. Tack vare organisationens mobilisering, struktur och lojalitet har de även kunnat rekrytera medlemmar och ”anhängare” som i sin tur sprider budskapet på bland annat sjukhusen och skolorna.

Angående vilken av teorierna som förklarar valframgångarna bäst så har muslimska brödrskapet för det första vunnit på sakfrågorna kring social frihet, politisk frihet och skydd av de grundläggande rättigheterna. För det andra vann brödrskapet på att majoriteten av det egyptiska folket är muslimer. För det tredje vann de på deras tydlighet då organisationen stått på folkets sida under revolutionen och sett till det fattiga folkets behov. För det fjärde har brödrskapet vunnit på deras organisationslogik och mobilisering under det statliga förtrycket som upplevs som kompetens.

5.1 Förslag till vidare forskning

I ett vidare perspektiv kring muslimska brödrskapets valframgångar krävs en studie av andra teorier också. Med detta menar jag att muslimska brödrskapets valframgångar kan studeras genom att pröva mina fyra teorier tillsammans med exempelvis rational choice, partiidentifikation eller teorin om retrospektiv röstning. På så sätt får studien ett betydligt bredare perspektiv. Det skulle även vara av intresse att studera muslimska brödrskapets valframgångar i andra länder i förhållande till Egypten. I detta sammanhang kan studien bygga på samma teorier som i min studie. På så sätt kan en jämförelse av valframgångarna i de båda länderna göras för att ta fasta på vilken utav teorierna som förklarar valframgångarna i respektive land.

6 Referenser

- Al Jazeera* 2012. ”رؤية الإخوان المسلمين لتشكيلة الحكومة في مصر”. *Al Jazeera*, 21 januari.
- CAPMAS = Central Agency for Public Mobilization and Statistics, Antalet ankomster till Egypten. [Elektronisk] Tillgänglig: http://www.capmas.gov.eg/Pages/IndicatorsPage.aspx?page_id=6133&ind_id=2251. Hämtdatum: 2016-05-09.
- Clark, Janine A, 2004. *Islam Charity, and Activism: Middle-Class Networks and Social Welfare in Egypt, Jordan, and Yemen*. Indiana University Press.
- Esaiasson, Peter, et al, 2007. *Metodpraktikan: Konsten att studera samhälle, individ och marknad*. Stockholm: Norstedts Juridik. Upplaga 3:4
- Evans, Jocelyn, A J, 2004. *Voters and voting – an introduction*. Gateshead: Sage Publications
- Gilljam, Mikael, 1997. “The directional theory under the magnifying glass: A reappraisal”, *Journal of theoretical politics*, vol. 9, nr.1, s. 5-12
- Gilljam, M & Persson, M, 2015. *Den allmänna opinionen: En introducerande handbok*. Kina: People Printing.
- Globalis 1 = Globalis webbplats, Bruttonationalprodukt. [Elektronisk] Tillgänglig: <http://www.globalis.se/Statistik/BNP>. Hämtdatum: 2016-05-03
- Globalis 2 = Globalis webbplats, CO2-utsläpp. [Elektronisk] Tillgänglig: <http://www.globalis.se/Statistik/CO2-utslaep>. Hämtdatum: 2016-05-03
- Globalis 3 = Globalis webbplats, Ekologisk jordbruk. [Elektronisk] Tillgänglig: [http://www.globalis.se/Laender/Egypten/\(show\)/indicators/\(indicator\)/2891](http://www.globalis.se/Laender/Egypten/(show)/indicators/(indicator)/2891). Hämtdatum: 2016-05-03
- Globalis 4 = Globalis webbplats, Luftföroreningar, antal dödsfall. [Elektronisk] Tillgänglig: [http://www.globalis.se/Laender/Egypten/\(show\)/indicators/\(indicator\)/14934](http://www.globalis.se/Laender/Egypten/(show)/indicators/(indicator)/14934). Hämtdatum: 2016-05-03

- Globalis 5 = Globalis webbplats, Civila rättigheter. [Elektronisk]
Tillgänglig:[http://www.globalis.se/Laender/Egypten/\(show\)/indicators/\(indicator\)/547](http://www.globalis.se/Laender/Egypten/(show)/indicators/(indicator)/547). Hämtdatum: 2016-05-03
- Globalis 6 = Globalis webbplats, Politiska rättigheter. [Elektronisk]
Tillgänglig:[http://www.globalis.se/Laender/Egypten/\(show\)/indicators/\(indicator\)/548](http://www.globalis.se/Laender/Egypten/(show)/indicators/(indicator)/548). Hämtdatum: 2016-05-03
- Holmerg, Sören, Oscarsson, Henrik, 2004. *Väljare- Svenskt väljarbeteende under 50 år*. Mölnlycke: Elanders Infologistics Väst.
- Ikhwanweb 1 = The Muslim Brotherhood's official English web site, FJP Chair: FJP Visions for Egypt's Future. [Elektronisk]
Tillgänglig:<http://www.ikhwanweb.com/article.php?id=29518&ref=search.php>. Hämtdatum: 2016-04-22.
- Landguiden 1= Utrikespolitiska institutets webbplats för Landguiden, Egyptens religion. [Elektronisk] Tillgänglig:
<https://www.landguiden.se/Lander/Afrika/Egypten/Religion>. Hämtdatum: 2016-05-04.
- Landguiden 2 = Utrikespolitiska institutets webbplats för Landguiden, Seder och bruk. [Elektronisk] Tillgänglig:
<http://www.landguiden.se/Lander/Afrika/Egypten/Seder%20och%20bruk>. Hämtdatum: 2016-05-03.
- Leiken S. Robert & Brook, Steven, 2007. "The Moderate Muslim Brotherhood", *Foreign Affairs*, vol. 86, nr 2, s. 107-121.
- Munson, Ziad, 2001. "Islamic Mobilization: Social Movement Theory and the Egyptian Muslim Brotherhood", *The Sociological Quarterly*, Vol. 42, nr 4, s. 487-510.
- Nathalie, Besér, 2013. *Egypten: Brödraskapets uppgång och fall*. Stockholm: Utrikespolitiska institutet.
- Soage B. Ana & Franganillo F. Jorge 2010. "The Muslim Brothers in Egypt" i Rubin, Barry (red.) *The Muslim Brotherhood: The Organization and Policies of a Global Islamist Movement*. New York: St. Martin's Press LLC, s. 39-55.
- Teorell, Jan & Svensson, Torsten, 2007. *Att fråga och att svara. Samhällsvetenskaplig metod*. Malmö: Liber.

The Meir Amit Intelligence and Terrorism Information Center. [Elektronisk]
Tillgänglig: http://www.crethiplethi.com/files/cp_0048.pdf. Hämtdatum:
2016-04-20.

The Washington Post, 2011. "Muslim Brotherhood reaches out with food".
Nyhetsartikel. 2011-06-11.
[Elektronisk]<http://eds.b.ebscohost.com/ludwig.lub.lu.se/eds/detail/detail?vid=2&sid=e50c6f61-35d4-4cb5-8c86-e0d6770be926%40sessionmgr106&hid=103&bdata=JnNpdGU9ZWRzLWxpdmUmc2NvcGU9c2l0ZQ%3d%3d#AN=wapo.584fde9e-07dc-11e1-ae02-bfac937a35c1&db=bwh>. Hämtdatum: 2016-05-05.

The World Bank 1 = The World Bank web site, Adult literacy rate, population
15+ years, both sexes (%). [Elektronisk].
Tillgänglig:http://data.worldbank.org/indicator/SE.ADT.LITR.ZS?order=wba_pi_data_value_2012+wbapi_data_value&sort=asc. Hämtdatum: 2016-05-03

The World Bank 2 = The World Bank web site, Unemployment, total (% of total
labor force). [Elektronisk] Tillgänglig:
<http://data.worldbank.org/indicator/SL.UEM.TOTL.ZS/countries/1W-EG-MK-RW?page=1&display=default>. Hämtdatum: 2016-05-03

The World Bank 3 = The World Bank web site, Exports of goods and services (%
of GDP). [Elektronisk]
Tillgänglig:<http://data.worldbank.org/indicator/NE.EXP.GNFS.ZS>.
Hämtdatum 2016-05-03

The World Bank 4 = The World Bank web site, Imports of goods and services (%
of GDP). [Elektronisk] Tillgänglig:
<http://data.worldbank.org/indicator/NE.IMP.GNFS.ZS>. Hämtdatum: 2016-05-03

The World Bank 5 = The World Bank web site, Access to electricity (% of
population). [Elektronisk] Tillgänglig:
<http://data.worldbank.org/indicator/EG.ELC.ACCS.ZS/countries/EG?display=default>. Hämtdatum: 2016-05-03

The World Bank 6 = The World Bank web site, International tourism, number of
arrivals. [Elektronisk]
Tillgänglig:<http://data.worldbank.org/indicator/ST.INT.ARVL>. Hämtdatum:
2016-05-03.

Transparency International = The Global Coalition Against Corruption,
Corruption Perceptions Index 2012. [Elektronisk] Tillgänglig:
<http://www.transparency.org/cpi2012/results>. Hämtdatum: 2016-05-03.

UN Data = United Nation's website, Per capita GDP at current prices - US dollars. [Elektronisk] Tillgänglig: <http://data.un.org/Data.aspx?q=Per+capita+GDP&d=SNAAMA&f=grID%3A101%3BcurrID%3AUSD%3BpcFlag%3Atrue%3BcrID%3A818%3Byr%3A2012&c=2%2C3%2C5%2C6&s= crEngNameOrderBy%3Aasc%2Cyr%3Adesc&v=1>. Hämtdatum: 2016-05-03

UNSD 1 = United Nation Statistics Division web site, Literacy rates of 15-24 years old, both sexes, percentage. [Elektronisk] Tillgänglig: <http://mdgs.un.org/unsd/mdg/SeriesDetail.aspx?srid=656>. Hämtdatum: 2016-04-30

UNSD 2 = United Nation Statistics Division web site, Total net enrolment ratio in primary education, both sexes. [Elektronisk] Tillgänglig: <http://mdgs.un.org/unsd/mdg/SeriesDetail.aspx?srid=589>. Hämtdatum: 2016-05-03

UNSD 3 = United Nation Statistics Division web site, Youth unemployment rate, aged 15-24, both sexes. [Elektronisk] Tillgänglig: <http://mdgs.un.org/unsd/mdg/SeriesDetail.aspx?srid=630>. Hämtdatum: 2016-05-0

UNSD 4 = United Nation Statistics Division web site, Proportion of the population using improved drinking water sources, total. [Elektronisk] Tillgänglig: <http://mdgs.un.org/unsd/mdg/SeriesDetail.aspx?srid=665>. Hämtdatum: 2016-05-03

UNSD 5 = United Nation Statistics Division web site, Proportion of the population using improved sanitation facilities, total. [Elektronisk] Tillgänglig: <http://mdgs.un.org/unsd/mdg/SeriesDetail.aspx?srid=668>. Hämtdatum: 2016-05-03

UNSD 6 = United Nation Statistics Division web site, Children under five mortality rate per 1,000 live births. [Elektronisk] Tillgänglig: <http://mdgs.un.org/unsd/mdg/SeriesDetail.aspx?srid=561>. Hämtdatum: 2016-05-0

UNSD 7 = United Nation Statistics Division web site, AIDS deaths. [Elektronisk] Tillgänglig: <http://mdgs.un.org/unsd/mdg/SeriesDetail.aspx?srid=579>. Hämtdatum: 2016-05-03

UNSD 8 = United Nation Statistics Division web site, Maternal mortality ratio per 100,000 live births. [Elektronisk] Tillgänglig: <http://mdgs.un.org/unsd/mdg/SeriesDetail.aspx?srid=553>. Hämtdatum: 2016-05-0

UNSD 9 = United Nation Statistics Division web site, Infant mortality rate (0-1 year) per 1,000 live births. [Elektronisk] Tillgänglig: <http://mdgs.un.org/unsd/mdg/SeriesDetail.aspx?srid=562>. Hämtdatum: 2016-05-0

UNSD 10 = United Nation Statistics Division web site, Tuberculosis prevalence rate per 100,000 population (mid-point). [Elektronisk] Tillgänglig: <http://mdgs.un.org/unsd/mdg/SeriesDetail.aspx?srid=617>. Hämtdatum: 2016-05-03

USA Today, 2011. "Muslim group supports protests". Nyhetsartikel. 2011-01-02. [Elektronisk] <http://eds.b.ebscohost.com.ludwig.lub.lu.se/eds/detail/detail?sid=0d0c0d35-c275-480e-abaf-74da1f703313%40sessionmgr106&vid=0&hid=103&bdata=JnNpdGU9ZWRzLWxpdmUmc2NvcGU9c2l0ZQ%3d%3d#AN=J0E316791524911&db=a9h>. Hämtdatum: 2016-05-05.

Vision of Humanity's web site, Global Peace Index. [Elektronisk] Tillgänglig: <http://www.visionofhumanity.org/#page/indexes/global-peace-index/2015/EGY/OVER>. Hämtdatum: 2016-04-30